Suomen VANHEMPAINLIITTO

#Kohtiuutta

Johtokunta hyväksynyt esitettäväksi liittokokoukselle kokouksessaan 5.10.2019

Suomen Vanhempainliiton strategia-asiakirja kohti vuotta 2025. Strategia on hyväksytty liittokokouksessa 25.11.2017 ja päivitetty liittokokouksessa 16.11.2019. Strategia-asiakirjaa päivitetään tarvittaessa.

Muuttuva toimintaympäristö – uusi strategia

Suomen Vanhempainliiton edellinen strategia oli hyväksytty vuonna 2013. Uutta strategiaa tarvittiin, jotta liitto pystyy vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja uusiin liiton toimintaan kohdistuviin vaateisiin. Muutosajureina ja uuden strategian valmisteluun kohdistuvina haasteina tunnistettiin:

- **SOTE-/maakuntauudistus ja tulevaisuuden sivistyskunta**

  ➔ Vanhempien / vanhempainyhdistysten rooli päiväkodeissa, kouluissa, kunnassa?

  Miten liitto onnistuu toimimaan vaikuttavana kumppanina kaikilla eri tasoilla ja tukemaan vanhempien osallisuutta?

- **Lasten ja perheiden palveluiden uudistaminen**

  ➔ Vanhempien / vanhempainyhdistysten rooli hyvinvointityössä?

  Kuinka liitto onnistuu tukemaan perheiden päiväkoti- ja kouluarkea uudistuvien palveluiden Suomessa? Miten liitto edistää vanhempien ja sitä kautta lasten hyvinvointia kunta- ja maakuntatasolla?

- **Opetussuunnitelman ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet**

  ➔ Miten kaikkien päiväkotien ja koulujen vanhemmat saadaan mukaan päiväkodin ja koulun toimintaan OPSin/VASU-perusteiden mukaisesti? Miten opettajat, rehtorit/päiväkodinjohtajat ja sivistystoimen virkamiehet saadaan toteuttamaan vanhempien osallisuutta?

  Kuinka liiton palvelut tulee muotoilla, jotta ne tukevat koulu- ja päiväkotikohtaista osallisuutta erilaisissa paikallisissa toimintaympäristöissä?

- **Järjestö- ja kansalaistoiminnan muutos**

  ➔ Miten liitto pysyy kehityksen mukana uusien osallisuuden ja osallistumisen muodoissa? Miten monimuotoisuus näkyy vanhempainyhdistysten ja liiton toiminnassa? Miten yhdistyslain uudistus vaikuttaa vanhempaintoimintaan?

  Miten liitto onnistuu saamaan ajantasaista tietoa vanhempien näkemyksistä ja hyödyntämään asiantuntija- ja vaikutustyössä laajaa ja monimuotoista kosketuspintaa vanhempiin? Miten saatua tietoa hyödynnetään liiton kehittämis- ja vaikuttamistyössä?

- **Liiton asema ja tunnettuus**

  ➔ Miten liiton toiminnan muodot ja järjestörakenne vastaavat parhaiten tarpeeseen? Miten saadaan liiton hyvä tunnettuus kantamaan hedelmää myös paikallisella tasolla?

  Miten liitto varmistaa tulevaisuuden toimintamahdollisuudet, resurssit ja toiminnan vaikuttavuuden? Millaisin keinoin mielikuva ja kokemus liitosta kirkastuu ja vahvistuu myönteisellä tavalla?

- **Ekologinen kestävyys**

  ➔ Miten liitto voi osaltaan edistää ekologista kestävyyttä ja torjua ilmastonmuutosta?

  Miten ekososiaalinen sivistys ja vastuullisuus näkyvät liiton ja sen jäsenyhdistysten toiminnassa? Miten liitto ja jäsenyhdistykset huomioivat ekologisen kestävyyden ja ilmastonmuutoksen torjumisen toiminnassaan?

Pohjatyötä uudelle strategialle on tehty syksystä 2015 lähtien. Liiton johtokunnan ja työvaliokunnan kokousten lisäksi strategiatyötä tehtiin seuraavissa tilaisuuksissa ja yhteyksissä:

- Liittokokous 2015: Vanhempaintoimijoiden kokemusten kerääminen liiton toiminnasta sekä vanhempien osallisuudesta
- #Tutkimusmatka 2016 (13 paikkakuntaa): Lasten, nuorten, opettajien, rehtoreiden, opetuspäälliköiden, sivistysjohtajien ja vanhempien ajatusten kerääminen kodin ja koulun yhteistyöstä sekä vanhempien osallisuudesta
- Johtokunnan järjestäytymiskokous 2017: strategiatyöskentelyä
- Jäsenkysely 2017: Jäsenten ajatuksia liiton toiminnasta
- Jäsenpäivä 22.4.2017: strategiatyöskentelyä
- Johtokunnan ja toimiston yhteinen päivä 2017: strategiatyöskentelyä
- Johtokunnan ja alueyhdistysten kesäpäivä 2017: strategiatyöskentelyä
- Johtokunta ja toimisto, strategian päivitystä kokouksissa 2019

Mille arvoille liiton toiminta rakentuu?

- Liitto on yhteisöllinen kumppani. Välitämme, innostamme ja osallistamme.
- Liitto on yhdenvertainen. Nojaamme moninaisuuteen ja pidämme kiinni tasa-arvosta.
- Liitto on arjen asiantuntija. Puolustamme rohkeasti lasten etua ja toimimme perheiden parhaaksi.
- Liitto on ratkaisija. Katsomme eteenpäin, käymme dialogia ja rakennamme vastuullisesti uutta.

Millainen on tulevaisuuden Vanhempainliitto?

Suomen Vanhempainliitto on vanhempien osallisuuden sekä kodin ja päiväkodin, koulun tai oppilaitoksen yhteistyön asiantuntija. Liitto on näkyvä ja vahva valtakunnallinen vaikuttaja, joka turvaa hyvää kasvu- ja koulupolkua. Liiton näkemyksiä kuullaan ja kuunnellaan varhaiskasvatusta, koulutusta ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä.

Liitto rakentaa kumppanuutta ja dialogisuutta. Vanhempien keskuudessa sekä jokaisessa päiväkodissa, koulussa ja oppilaitoksessa ymmärretään yhteisöllisen toimintakulttuurin, kodin ja kasvatusyhteisön välisen yhteistyön sekä vanhempien osallisuuden merkitys lasten hyvinvoinnin edistäjänä. Yhteisöllisyys ja vertaisuus ovat vahvistuneet kodin ja kasvatusyhteisöjen yhteistyössä. Liitto tunnetaan yhteistyön ja vanhempien verkottumisen mahdollistajana.

Liitto on kuntien kumppani. Jokaiseen kuntaan on syntynyt liiton jäsenyhdistys, vanhempainverkosto tai foorumi, jonka kautta liitto tavoittaa päiväkodit, koulut, oppilaitokset ja vanhemmat. Liiton jäsenyhdistykset toimivat merkittävinä kuntatason vaikuttajina ja kehittäjinä kasvatusta ja koulutusta koskevissa kysymyksissä. Liiton ja sen jäsenyhdistysten toimintaan voivat kaikki vanhemmat osallistua kasvokkain tai verkossa.

Liitto tunnistaa tulevaisuuden vaatimukset ja on onnistunut uudistumaan. Toiminnan kehittämistä tehdään kulloinkin ajasta nousevien kysymysten parissa. Työ- ja luottamushenkilöyhteisönä liitto on sitoutunut ja onnistuu sitouttamaan yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin. Liitto on vetovoimainen niin työyhteisönä, vapaaehtoistoiminnan areenana kuin kumppaninakin.

Mitä teemme, jotta pääsemme tavoitteeseen?

1. **Tuemme vanhempien osallisuutta päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa**

   - Teemme näkyväksi ja eläväksi varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sekä toisen asteen koulutuksen perusteiden kirjaukset kodin ja kasvatusyhteisön yhteistyöstä ja vanhempien osallisuudesta niin vanhemmille kuin ammattilaisillekin. Luomme mallin hyvälle kodin ja kasvatusyhteisön yhteistyölle.

   - Koulutamme rehtoreita, päiväkodin johtajia, opettajia, varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja sekä opettajaksi opiskelevia kodin ja kasvatusyhteisön välisestä yhteistyöstä ja vanhempien osallisuudesta.

   - Kannustamme ja rohkaisemme vanhempia yhteistyöhön kasvatusyhteisöjen kanssa sekä verkostoitumaan, lähtemään mukaan vanhempaintoimintaan ja osallistumaan vanhempaintoiminnan kehittämiseen.

   - Kehitämme uusia tapoja tehdä kodin ja kasvatusyhteisön välistä yhteistyötä monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus huomioiden.

   - Teemme yhteistyötä muiden kasvatusyhteisöjen kanssa yhteistyötä tekevien järjestöjen ja tahojen kanssa. Autamme huomioimaan vanhempien osallisuuden osana toimintaa.

2. **Uudistamme järjestötoimintaamme**

   - Luomme rakenteen kuntatason yhteistyölle. Hakeudumme aktiivisesti yhteistyöhön kuntien kanssa ja rakennamme yhteistyössä kuntakohtaisia yhdistyksiä, verkostoja ja foorumeita.

   - Mahdollistamme kuntakohtaisten toimijoiden verkostoitumisen, hyvien käytänteiden vaihtamisen ja aktiivisen yhteistyön. Kannustamme toimijoita maakunnalliseen yhteistyöhön.

   - Tuemme kuntakohtaisia toimijoita vaikuttamis- ja järjestötoiminnassa. Luomme toimijoille malleja ja konsepteja, jotka auttavat niitä toteuttamaan tehtäväänsä. Tuemme päiväkoti-, koulu- ja oppilaitoskohtaisia vanhempaintoimijoita vanhempaintoiminnan kehittämisessä ja uudistamisessa.

   - Valmistaudumme tekemään ratkaisuja liiton järjestörakenteesta, kun kattava kuntakohtaisten yhdistysten, verkostojen ja foorumeiden rakenne on luotu.

3. **Vaikutamme kasvatukseen ja koulutukseen sekä lapsi- ja perhepolitiikkaan**

- Teemme näkyvää ja tuloksellista vaikuttamistyötä itsenäisesti ja laajan yhteistyöverkostomme kanssa. Tuemme kuntakohtaisten toimijoiden vaikuttamistyötä.

- Olemme aktiivisia aloitteentekijöitä vanhempien osallisuuteen sekä kodin ja kasvatusyhteisön yhteistyöhön liittyvissä asioissa.

4. **Kehitämme omaa toimintaamme strategian vaatimassa suunnassa**

- Kehitämme ja uudistamme liiton toimintaa vastuullisesti ja kestävästi. Noudatamme ja kehitämme perheystävällisyyttä toiminnassamme.

- Työskentelemme määrätietoisesti järjestääksemme maakuntiin vanhempaintoimintaa tukevia työntekijöitä

- Luomme strategisia kumppanuuksia yritysten kanssa rahoituspohjan monipuolistamiseksi.